

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

A tanuló azonosító
matricája

FIGYELMESEN
RÁRAGASZTANI

MAG

MAGYAR NYELV

ISKOLAI ESSZÉ

MAG IK-1 D-S021

MAG.21.MA.R.K1.16

12403

12

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S021

99

ÁLTALÁNOS UTASÍTÁSOK

Figyelmesen kövesse az utasításokat.

Az ügyeletes tanár engedélye nélkül ne lapozzon és ne fogjon hozzá a feladatok megoldásához.

Az azonosító matricát ragassza a borítékban található összes vizsgaanyagra.

A vizsga **180** percig tart.

A vizsga e részében iskolai esszét kell írnia. Kövesse az utasításokat és a megadott szempontokat.

Két feladattípus közül választhat. Figyelmesen olvassa el mindkét feladatot és a mellékelt szöveget/szövegeket, majd válassza ki az ön számára megfelelő feladatot.

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

Először írhat a mellékelt piszkozati lapra, de a piszkozati lap tartalmát nem fogják értékelni. **Az iskolai esszét kötelező átmásolni a tisztázati lapra!**

Olvasható kézírással és feltétlenül írott betűkkel írjon. A nagy, nyomtatott betűkkel írt, rendetlen vagy olvashatatlan dolgozatért nulla (0) pont jár. Ha írás közben hibát követ el, a hibát húzza át és írja alá (kézjegy).

Kizárólag fekete vagy kék tollal írhat.

Sok sikert kívánunk!

A vizsgakönyvecskének 16 oldala van, ebből 4 oldal üres.

MAG IK-1 D-S021

99

Magyar nyelv

Iskolai esszé

I. értekező esszé (irodalmi esszé)

Móricz Zsigmond: *Barbárok*

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, ill. a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat!

Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (**bevezetés**, **főrész** és **befejezés**).

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a **helyesírási** és **nyelvtani** követelményeknek!

Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

Móricz Zsigmond: *Barbárok* (részletek)

1.

(...)

Nyájajuhász volt mind a három ember, olyan juhász, aki egész esztendőt kinn töltött a nyájánál, soha falunak színét se látta, hacsak lakodalomba be nem mentek, vagy vásárra olykor. Kemény pusztai emberek voltak. Körülöttük a nagy ég, semmi más, mert az égen csak kerengtek a felhők, de a földön nem volt más, csak a tücskök peregtek. Meg egy vadkörtefa búsult görbén nemigen messze.

A nagy nyáj messzebb járt, a kisleány volt vele. A juhász kisleány, olyan tizenkét esztendősi kisleány, csak egy nagy kalap, meg egy kis szűr, ennyi volt az egész gyerek, meg egy kis kíváncsiság. Úgyhogy el is kezdte visszafelé terelni a nyáját, és alkonyat felé ide is ért az apjához.

(...)

MAG IK-1 D-S021

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések az értekező esszé támpontjaiként szolgálnak:

1. Az író életművének mely korszakában keletkezett a novella?
2. Mi a mű témája, milyen más műfajokkal mutat rokonságot?
3. Milyen a mű szerkezete, felépítése a tér- és időviszonyok alapján?
4. Egy bizonyos tárgy hogyan válik a mű fő motívumává, és mi a szerepe az egyes fejezetekben?
5. Mi jellemző a novella szereplőinek beszédstílusára, nyelvhasználatára?
6. Mit jelent a vizsgálóbíró szájából a mű utolsó szavaként elhangzó szó?
7. Hogyan értelmezné a mű címét, és milyen mértékben vonatkoztatná a jelre?

MAG IK-1 D-S021

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

II. nem művészi szöveg (gyakorlati szöveg) A tehetség

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szövegeket (**A, B, C**), ill. az adott témáról írandó esszére vonatkozó támpontokat!

Írásának szerkezete kerek, egész legyen (**bevezetés, főrész és befejezés**).

Ügyeljen arra, hogy írása megfeleljen a **helyesírási** és **nyelvtani** követelményeknek!

Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

A.

Ezerszer gondolt csodaszépet,
Gondolt halálra, borra, nőre,
Minden más táján a világnak
Szent dalnok lett volna belőle.

De ha a piszkos, gatyás, bamba
Társakra s a csordára nézett,
Eltemette rögtön a nótát:
Káromkodott vagy füttyörészett.

Ady Endre: *A Hortobágy poétája*

B.

Lehetőség nélkül a képességek nem sokat érnek.

Bonaparte Napóleon

Amit használnak, az gyarapodik, erősödik, amit nem használnak, az pusztul. Különösen igaz ez az emberi képességekre.

Elmer Wheeler

A ragyogó képességek semmit sem érnek, ha az ember nem tudja láthatóvá tenni mások számára.

Thomas Leech

MAG IK-1 D-S021

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

C.

I. A tehetség fogalma, fajtái

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- **átlag feletti általános képességek,**
- **átlagot meghaladó speciális képességek,**
- **kreativitás,**
- **feladat iránti elkötelezettség.**

Az átlag feletti **általános képességek** közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A **speciális képességek** adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

(...)

A **kreativitás** is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, fluencia, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldásokat talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.

A **feladat iránti elkötelezettség** olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Tehetségesnek tehát azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik – a négy fenti összetevő ötvözeteként – alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

Balogh László: *Elméleti kiindulási pontok tehetséggondozó programokhoz*

MAG IK-1 D-S021

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések a nem művészi szöveg (gyakorlati szöveg) támpontjaiként szolgálnak:

1. Kik nevezhetők tehetséges embernek és kik a zsenik?
2. Miért van szükség önismeretre ahhoz, hogy ki tudjuk bontakoztatni tehetségünket?
3. Milyen szerepe lehet az iskolának a tehetség felismerésében?
4. Szoros-e a kapcsolat az iskolában szerzett jó érdemjegyek és az élet különböző területein később megnyilvánuló tehetség között? Miért?
5. Szükséges-e tenni valamit a tehetség kibontakoztatásáért?
6. Milyen hatással lehet a környezet a tehetséges emberekre?

Érvelésében, véleménye kifejtésében a történelem, továbbá a magyar és a világirodalom lírai, epikai és drámai alkotásaiból vett példákra egyaránt hivatkozhat.

MAG IK-1 D-S021

00

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S021

99

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S021

99

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S021

99

